

Landskap: Småland Upptecknat av: Emeli Lohander
 Härad: Albo Adress: Grinstoda
 Socken: Vislanda Berättat av: Emeli Lohander
 Uppteckningsår: Född år 1885 i

"Bärrmassen" - både svartkostbok s. 1.
 Tvollkunnig man kunde bota sjuk-
 domar. s. 2-3.

Visa: "Ih ö deflickan" s. 4-5.

Kärlkorsvisa: "Fäll lätta snöflöck
 fall ---" s. 6.

Visa: Herr Peder han gångar --- s. 7-9.

Gammal psalm: "I människor alle alle" s. 10-13.

Bergtagning s. 14-15.

ACC. NR. 7048 : 1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Emeli Lekander
Härad: Allbo Adress: Grinsboda.
Socken: Vislanda Berättat av: Emeli Lekander, Grinsboda.
Uppteckningsår: Född år 1885 i

Uppteckningen rör Bäärmassen.

I Skatelöv socken fanns förr en gubbe, som i dagligt tal kallades Bäärmassen. Han använde svartkonstbok. Med dennes tillhjälp kunde han lite mer än vanligt folk. En jul, när han skulle gå årsgång skulle en annan gubbe följa honom, Masse uppmanade sin följeslagare att ej bli rädd vad han än komme att få se. Allt gick bra, men när de mötte "glosen", då blev han förskräckt, och höll Masse hårt i armen.

En gång skulle några pojkar skoja med Masse. De hade fått fatt i hans svartkonstbok. De tänkte läsa vad där stod i den. Men det skulle de inte gjort, ty de kommo inte längre än till dörren, där blevo de stående och kunde inte flytta sig längre. Masse uppmanade dem att antingen gå in eller ut. Pojkarna bådo honom att han skulle hjälpa dem, så att de fingo gå. "Tag hit boken då" sade Masse. Så fort de lämnat boken ifrån sig sprungo de sin väg.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

No 7048: a

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland. Upptecknat av: Emeli Lekander
Härad: Allbo. Adress: Grinsboda.
Socken: Vislanda. Berättat av: Emeli Lekander, Grinsboda.
Uppteckningsår: Född år 1885 i

Uppteckningen rör En undergörare.

Högaberg är en samling mindre ställen, belägna i Skatelövs socken. Här verkade på 60-talet en besynnerlig man, som kallde sig Nilsson. Han kunde bota sjukdomar påstod han. Flera personer blevo också verkligen botade, enligt vad de gamla berättade. Det var fullt med folk i stugorna som han besökte. Ofta omtalade han något om patientens förflutna, de trodde stundom att han var allvetande. Man satte fram det huset förmådde i matväg, där han behagade gästa. På ett ställe var mat framsatt, och man bjöd honom äta. Han påstod sig inte vara hågad, men att det fanns något i huset, som han skulle tycka om, om han finge det. Han ritade en figur, huru dant det såg ut. Det var en rökad fårbo, han åsyftade, och värdfolket kunde inte begripa hur han kunde veta att den fanns. En gumma, som hade ledgångsreumatism lovade han att bota. Men hon trodde att han trollade. Hon ville hellre vara sjuk än botas genom trolldom. Hans behandlingssätt visste man inte mycket om, ty han stängde sig ofta inne med sin patient, vilken ej fick tala om hur det gick till väga.

Skriv endast på denna sida!

8/En gång när han satt i en stuga en mörk kväll, så skulle en äldre man gå ifrån nämnda stuga och till sitt hem. När han kom mitt i skogen, släcktes lyktan, för att efter en liten stund tändas igen! Det var illa" sade Nilsson, "nu släcktes lyktan för Johan". "Och så mörkt det är" sade de närvarande. Nu är den tänd igen sade Nilsson. Detta väckte givetsvis de närvarandes förvåning. Nilsson kom en dag till Skallekulla. Här bodde ett äldre par, som hade en son i Amerika. Till deras förvåning omtalde Nilsson, att deras son var på väg hem. Han berättade även att sonen varit sjuk på resan. Efter en tid kom verkligen sonen. Han hade inte skrivit utan han tänkte överraska föräldrarna. Han var frisk, men hade varit sjuk. Sedan Nilsson en tid bortåt, vistats i Högaberg, begav han sig till en annan trakt.

M. 7048:3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR.

M 7048:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Emeli Lekander,

Härad: Allbo Adress: Grinsboda.

Socken: Vislanda Berättat av Emeli Lekander, Grinsboda.

Uppteckningsår: Född år 1885 i

Uppteckningen rör Skördeflickan.

- I. Hon växte på torpet vid susande skog,
vad liljorna drömde det visste hon nog
hon visste vad fågeln i lundarna kvad,
och jämt var hon sorgfri och glad.
2. Och årena gingo och fästman hon fick,
han lyste så stolt i sitt krigiska skick.
Hon dröjde ej länge hon dröjde ej alls
att leende fanna hans hals.
3. De skulle ha gift sig men freden tog slut,
mot kejsaren av Ryssland drog konugen ut.
Med Gustav den tredje drog gossen åstad,
då var hon så sorgfri och glad.

Skriv endast på denna sida!

- M. 7048:5
4. En dag när på fältet hon skylarna band,
då kom där ett band ifrån främmande land.
Bäst visan om Fingal blan tärnorna bjöd,
då sades det att han var död.
5. Hon stod där så blek vid de vajande ax,
hur dog han? Så sporde hon strax.
Han värjde sig manligt bland kulornas bad,
då blev hon så sorgfri och glad.
6. Hon lade sig näder och somnade gott,
av folket hon bars in i stugan så brått.
Hon log in i döden, man viskade rörd,
att aldrig sågs vackrare skörd.
7. Och tärnorna sjöngo på grönskande grav,
ack slumra vi höllo så hjärtligt dig av.
Du band på din kärve din visa du kvad,
och jämt var du sorgfri och glad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 7048:6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Emeli Lekander

Härad: Allbo Adress: Grinaboda.

Socken: Vislanda. Berättat av Emeli Lekander.

Uppteckningsår: Född år 1885 i

Uppteckningen rör Kärleksvisa.

1. Fall lätta snöflock fall,
och bädda graven kall,
det bröst, som sjuder här,
sig längtar svalka där.
2. Och när jag sänkts dit ner,
fall snöflock fall mer,
att jag må bliya gömd,
så gömd som jag är glömd.
3. Och han som var mitt allt,
skall gå däröver kallt,
med bruden arm i arm
så säll så kärleksvarm.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 7048:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland..... Upptecknat av: Emeli Lekander,
Härad: Allbo..... Adress: Grinsboda,
Socken: Vislanda..... Berättat av Emeli Lekander, Grinsboda.
Uppteckningsår:..... Född år 1885 i

Uppteckningen rör Herr Peder.

1. Herr Peder han gångar sig i kammaren in,
för att kamma sitt gyllene hår.
Sen gångar han sig till sin fostermoder in,
för att fråga vad död han skulle få.
2. Du skall inte dö på sotsängen din,
ej heller blir du slagen i krig,
men akta dig väl för böljorna de blå att de inte förkorta
dit liv.
3. Herr Peder han gångar sig till sjöstranden ner,
och gick uppå skeppet ombord. Och skeppet det var ju av
valnötsträ och mastorna likaså.

Skriv endast på denna sida!

M. 7048:8

4. Men när de hade seglat en fyrahundra mil,
så började skeppet att stä,
Hur skola vi åter få skeppet till att gå
vem har väl syndat så.
Kom låtom oss kasta en gulltärning ombord och se vem som största
synder gjort.

5. Den första gulltärningen på sorgebordet sprang emellan de
skepparemän,
och lotten föll på Peder den föll för första gång på vår däge-
lige konungason.

6. Och andra gulltärningen på sorgebordet sprang emellan de skepp-
aremän,
och lotten föll på Peder den föll för andra gång på vår däge-
lige konungason.

7. Den tredje gulltärningen på sorgebordet sprang emellan de skepp-
are män,
och lotten föll på Peder den föll för sista gång på vår däge-
lige konungason.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 7048:9

8. Är det nu jag som de största synder gjort,
så vill jag bekänna dem för er.

Två kyrkor har jag rövat,

två kloster har jag bränt.

Tre flickor har jag narrat och skämt.

9. Då togo de Herr Peder i sitt fagergula hår, och kastade honom
i sjön,

När Herr Peder börjar sjunka, börjar skeppet till att gå,
och vagga på böljorna de blå.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR. M. 7048:10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland . Upptecknat av: Emeli Lekander,

Härad: Allbo . Adress: Grinsboda .

Socken: Vislanda . Berättat av Emeli Lekander

Uppteckningsår: . Född år 1885 . i

Uppteckningen rör Gammal psalm.

1. I människor alle alle, tänker på Herrens stora räkningsdag.
Där man med ingen list och ranker, kan med sin räkning få fördrag.
Så ser nu till hur med er står. Se till hur tiden är förfluten.
Ty som er räkning nu blir slut, en sådan dom er förestår.
2. Ett rykte går, ja, det och sannas, att i förslösen Herrens skatt.
Ty har han orsak till att bannas, och er en räkning förestatt.
Ack söker då att göra slut, den gäld i själv ej makten draga,
one beder Jesum på sig taga, och av ert skuldbrev stryka ut.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 7048://

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland. Upptecknat av: Emeli Lekander.
Härad: Allbo. Adress: Grinsboda.
Socken: Vislanda. Berättat av: Emeli Lekander.
Uppteckningsår: Född år 1885.i

Uppteckningen rör

3. Du orkar ej din gäld avtjäna, med lagens verk och egen kraft.
Du blygs att tigga eller låna, ty intet helgon haver haft så nog,
att kunna egen skuld fullgöra, vad är då att tigga av nån,
som måste själver ligga, och bedja Gud om nåd och huld.

4. Vår Jesus är den ende ena, som våra skuldbrev på sig tog.
Och dem betalte helt allena, då han för våra skulder dog.
Men vill du få betalningsrätt, att Gud skall dig din skuld tillgiva, så bör du med hans blod avskriva din skuld hos Gud på detta sätt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR *No. 7048:12*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland. Upptecknat av: Emeli Lekander.
Härad: Allbo. Adress: Grinsboda.
Socken: Vislanda. Berättat av Emeli Lekander.
Uppteckningsår: Född år 1885. i

Uppteckningen rör

5. I tro och tröstan bör du träda till Jesum med ditt skuldebrev.
Då lärer han ditt hjärta gläda, ty han detsamma sönderrev på korset,
och sig skyldig gav för dig, men mins att du och givet dig i hans tjänst och dig förskrivit, att aldrig mer bli syndens slav.
6. Si detta bör du nu fullgöra, för det skall du till räkning gå. Så lät dig nu till sinnens föra, hur det må med ditt stå.
Betänk hur du Guds ord betraktat, om du har Jesu blod föraktat,
och villigt brutit Herrens lag.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

No 7048 :13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland. Upptecknat av: Emeli Lekander.

Härad: Allbo. Adress: Grinsbo.

Socken: Vislanda. Berättat av Emeli Lekander.

Uppteckningsår: Född år 1885. i

Uppteckningen rör

7. Säll den, som detta rätt betänker ännu i denna nådens tid.
Och sig i hjärtat därvid kränker, samt har däröver ångst och kvid.
I trone Gud om nåde ber, I Jesu kraft sen bättring görer och städs en helig vandel förer.
Säll den hos vilken detta sker.
8. O Jesu låt hos mig de orden i örat ljuda allt för ett:
Står upp i döde ifrån jorden, står upp till eder evighet,
Att jag må städse redo stå, inför din domstol till att träda
och med all helgon mig få glädja. In i de sällas hyddor gå.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

7048:14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland. Upptecknat av: Emeli Lekander
Härad: Allbo. Adress: Grinsboda.
Socken: Vislanda. Berättat av Emeli Lekander, Grinsboda.
Uppteckningsår: Född år 1885. i

Uppteckningen rör Kärstin i Böckla.

I Viresta socken ligger en gård, som heter Böckla. Här bodde för länge sedan en bonde vid namn Per och hans hustru Kärstin. De voro mycket lyckliga, och folket sade: de levde väl. En dag omtalade Kärstin för sin man, att hon skulle bliva mor. Efter en tid födde hon ett barn. Men om natten, när alla sovo, kommo trollen, och togo Kärstin med sig till berget, där de bodde. Och i Kärstings ställe lade de en alebild. När Per vaknade blev han mycket bedrövad över att han inte fick tala med Kärstin innan hon dog. Så fort han blev färdig gick han till prästen Nilsson vid namne, denne förstod att Kärsting ingalunda var död, utan vistades i bergen hos trollen. Per sörjde Kärsting länge. Omsider måste han skaffa sig en annan kvinna, att sköta sitt hus, och dagen beständes för bröllopet. Om aftonen, när glädjen stod högt i tak, och musiken lät höra sig, hördes Kärstins röst ute i förstugan. Hon bad att Per skulle giva henne sitt strumpeband, så skulle hon bli fri från trollen. Per ville gå ut till henne

Skriv endast på denna sida!

M. 7048:15

8/ men hindrades av gästerna, som voro rädda, att trollen skulle taga Per också. Glädjen blev kort, folket reste, var och en till sitt. Per blev mellankolsk och inbunden till sinnes. I sju år vistades Kärsting hos trollen. Varje julafton sågs hon sitta, gråtande på bergen och kamma sitt hår. Efter sju år kom prästen till Per och sade: Nu är Kärsting död och förd till det land, varest trollen ej kunna slippa in.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV